

Asia: VN/12457/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi 2024 (YTS2024)

Luku 1. Johdanto

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

2.4 Sisäinen turvallisuus -luvussa sivulla 21 korvataan lause "Työllisyys, toimeentulo, koulutus, yhteiskunnallinen osallisuus, ihmisten terveys, ja hyvinvointi laajasti muodostavat osaltaan perustan turvallisuudelle." seuraavalla "Työllisyys, toimeentulo, koulutus, yhteiskunnallinen osallisuus, yhteisöllisyys sekä väestön fyysinen ja psyykinen terveys ja hyvinvointi laajasti muodostavat osaltaan perustan turvallisuudelle."

Luku 2. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 3. Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat uhkat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 4. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 5. Kokonaisturvallisuuden toimijat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

5.3 Kansalaisyhteiskunta -luvussa sivulla 44 korvataan lause “Kansalaisyhteiskunnan toimijat edistävät osallisuutta, järjestävät ennaltaehkäisevää toimintaa ja koulutusta sekä toimivat merkittävänä tiedonvälittäjinä.” lauseella “Kansalaisyhteiskunnan toimijat edistävät osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, järjestävät ennaltaehkäisevää toimintaa ja koulutusta sekä toimivat merkittävänä tiedonvälittäjinä.”

Pyydämme valmistelijoita myös huomioimaan yleisten kommenttien huomiot liittyen kansalaisyhteiskuntaan.

Luku 6. Kokonaisturvallisuuden tulevaisuus

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

Korvataan sivulla 47 kappale “Ilmastonmuutos, väestönkehitys, teknologinen kehitys ja muut globaalit kehityskulut haastavat tulevaisuudessa yhteiskuntamme perinteisiä toimintamalleja ja asettavat yhä enemmän vastuuta yksilöille. Yksilöiden toimintakyvyn

merkitys osana kokonaisturvallisuutta korostuu jatkossa yhä enemmän. Henkisen kriisinkestävyyden turvaamiseen liittyvät toimenpiteet nousevat avainrooliin yhteiskunnan turvallisuudessa. Koronapandemia korosti toipumisen ja palautumisen merkitystä erityisesti pitkäkestoisissa kriiseissä. Määrältään, osaamiseltaan ja tahdoltaan riittävän henkilöstön varmistaminen on edellytys yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiselle.”

seuraavasti “Ilmastonmuutos, väestönkehitys, teknologinen kehitys ja muut globaalit kehityskulut haastavat tulevaisuudessa yhteiskuntamme perinteisiä toimintamalleja ja asettavat yhä enemmän vastuuta yksilöille. Yksilöiden toimintakyvyn merkitys osana kokonaisturvallisuutta korostuu jatkossa yhä enemmän. Henkisen kriisinkestävyyden turvaamiseen liittyvät toimenpiteet nousevat avainrooliin yhteiskunnan turvallisuudessa. Koronapandemia korosti toipumisen ja palautumisen merkitystä erityisesti pitkäkestoisissa kriiseissä. Määrältään, osaamiseltaan ja tahdoltaan riittävän henkilöstön varmistaminen on edellytys yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiselle. Koronapandemian negatiiviset vaikutukset nuoriin ikäluokkiin ja heidän hyvinvointiinsa ovat todennäköisesti hyvin pitkäkestoisia, mikä osoittaa oikeasuhtaisten ja -aikaisten päätösten merkityksen käytännössä.”

(lisätty lause loppuun)

OSA 2: Strategiset tehtävät

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse strategisen tehtävän numero ja nimi sekä nimeä osio (Päämäärä ja tavoitteet; Toiminta-ajatus; Toimijat).

7. Suomalaisten suojelu ja avustaminen ulkomailla -luvussa sivulla 62-63 pyydetään huomioimaan paremmin nuoret ja opiskelijat. Korkeakouluopiskelijoita lähes 10 000 henkilöä lähtee vuositasolla pitkäkestoisille (yli 3 kk) ja lyhyille (alle 3 kk) ulkomaanjaksoille korkeakouluvaihtoon, työharjoitteluun tai muuhun opintoihin liittyvään kansainvälistymistoimintaan. Lisäksi toisen asteen opiskelijoita ulkomaanjaksoille lähtee vuosittain yli 8000 (luvut 2022-23). Yhteistyö OKM:n ja oppilaitosten kanssa on tärkeää, koska esimerkiksi koronapandemian kaltaiset tilanteet vaikuttivat merkittävästi tuhansien ulkomailla oleskelleiden nuorten ja opiskelijoiden elämään.

52. Nuorisotyön ja -toiminnan sekä liikunnan kansalaistoiminnan ylläpitäminen -luvussa korvataan lause " Nuorisotyö ja kansalaistoiminta tukevat kansalaisten henkistä ja sosiaalista eheyttä, lisäävät väestön luottamusta yhteiskunnan toimintaan ja vahvistavat yhteiskuntarauhaa." seuraavalla "Nuorisotyö ja kansalaistoiminta tukevat kansalaisten henkistä ja sosiaalista eheyttä, lisäävät väestön keskinäistä luottamusta ja luottamusta yhteiskunnan toimintaan sekä vahvistavat yhteiskuntarauhaa."

Yleiset kommentit strategialuonnokseen.

Kirjoita yleiset havaintosi strategialuonnoksesta.

Nuorisoalan kattojärjestö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi. Nuorten merkitys sisäisen turvallisuuden kannalta on kiistanaton. Nuoret toimivat yhteiskunnan voimavarana ja tiukan paikan tullen myös yhteiskunnan sotilaallisen puolustuksen merkittävänä vahvistajana. Nuorten heikentynyt hyvinvointi on sisäisen turvallisuuden ja Suomen tulevaisuuden kannalta huolestuttavaa ja toivomme, että valmistelijat nostavat tätä näkökulmaa esiin.

Tämä strategia on laadittu aikana, jolloin demokratiaa koettelevat monet uhat ja yhteiskunnallinen jakautuminen syvenee. Demokratia ja kansalaisten osallistuminen ovat avainasemassa luotaessa pitkäaikaista kriisinkestävyyttä, ja kansalaisjärjestöillä on tärkeä rooli luotettavina ja vakaina toimijoina yhteiskunnan kriisitilanteissa. Yhdymme KANE:n kehotukseen ja tarkennustoiveeseen siitä, miten kansalaisyhteiskunta näkyy varautumisessa, valmiussuunnittelussa ja -harjoittelussa sekä poikkeustilanteissa. Kansalaisyhteiskunnan merkitys on tarpeen tunnistaa myös kriiseistä oppimisessa ja strategian seurannassa tavoitteiden ja mittareiden tasolla.

Valtionavustusleikkaukset heikentävät nuorisoalalla toimivien järjestöjen toimintaedellytyksiä. Kuten KANE:n lausunnossa sanotaan, leikkaukset vaikuttavat esimerkiksi kansalaisjärjestöjen rakenteisiin, mahdollisuuksiin järjestää ennalta ehkäisevää toimintaa ja koordinoita vapaaehtoisten osallistumista. Ajankäyttöä ja vapaa-ajan osallistumista koskevat tilastot osoittavat, että yhdistys- ja vapaaehtoistoimintaan osallistuminen on pysynyt pitkälti ennallaan, mutta ihmiset haluavat osallistua erilaiseen toimintaan kuin ennen, ja heidän ajastaan kilpaillaan. Turvallisuusstrategiassa ei tunnisteta kansalaisyhteiskunnan tilaa riittävällä tarkkuudella, eikä strategiassa tarkastella, mitä vaikutuksia julkisen hallinnon ja talouden tai esimerkiksi ihmisten osallistumisen muutoksilla on kansalaisyhteiskuntaan, ja sitä kautta kokonaisturvallisuudelle. Vapaaehtoistoimintaa ei voi pitää itsestään selvänä voimavarana yhteiskunnassa, vaan sitä pitää vaalia ja vahvistaa.

Pieskä Petra
Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi ry